

ГОДИШНИК НА СТУДЕНТИТЕ ПО СОЦИОЛОГИЯ
АСОЦИАЦИЯ НА СТУДЕНТИТЕ ПО СОЦИОЛОГИЯ В СУ
КАТЕДРА СОЦИОЛОГИЯ, ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
Том 5, 2008-2009

ПРЕПЛИТАЩИТЕ СЕ РАЗБИРАНИЯ ЗА ПРИРОДНОТО
В САМОПРЕДСТАВЯНЕТО НА КОННА ШКОЛА „ВРАЖА
ГЛАВА”
(АНАЛИЗ НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ЕЛЕКТРОННАТА
СТРАНИЦА WWW.HORSEBACKARCHERYBG.COM)

МАРИЯ МАРТИНОВА

Курсова работа по дисциплината "Анализ на съдържанието"

Ръководител: гл. ас. д-р Елена Стойкова

Тази курсова работа се полага като част от изследването „Стилове на живот и практики на потребление на младите хора в София”. За целта е необходимо предварително определяне на разбирането за „стил на живот”.

В статия към списание *Sociology Compass* Сам Бинкли представя позициите на различни учени по въпроса за дефинирането на „стила на живот”. „Майк Федърстоун дефинира стил на живот като: индивидуалност, себеизразяване и стилистично самоосъзнаване. Тялото, дрехите, начинът на говорене и прекарване на свободното време, предпочитанията за хранене и пиене, домът, колата, изборът на почивки и т.н. на човек могат да се разглеждат като индикатори на неговата индивидуалност на вкуса и чувството му за стил.”¹ Обикновено социолозите приемат стиловете на живот като изпълняващи две неща: те затвърждават себеусещането или идентичността, но също така и оразличават индивидите от други, като така съдействат за по-голямо стратифициране на социалните групи.”* [Binkley 2007]

Това разбиране за стил на живот е сходно с част от представите за стил на живот, обобщени от Елизабет Шов и Алън Уард в статията им „*Inconspicuous consumption: the sociology of consumption and the environment*”. Според Уард „хората се дефинират чрез съобщения, които предават на другите чрез стоките и практиките, които притежават и показват. Те изработват и управляват своите представяния и така създават и развиват „самоидентичност””* (Шов, Уард цит. Уард). Освен това авторите коментират, че „поне една от многото интерпретации на термина стил на живот е, че хората са подтикнати да поддържат кохерентност в различните сфери на поведението си.”* (Шов, Уард)

Съгласно тези дефиниции разглеждам стила на живот като обвързан с формирането на идентичност, въз основа участие в практики на потребление и себепредставяне пред други на базата на това участие. В този контекст разглеждам интернет страницата на конна школа „Вража глава” от една страна като представяне на една от многото възможности за прекарване на времето (формиращо стил), а от друга - като самопредставяне на участващите в групата.

¹ Binkley 2007, цит. Featherstone 1987

* преводът е мой. Оригиналният цитат в Приложение „Оригинални цитати”

В рамките на тази курсова работа ще анализирам представянето в интернет страницата www.horsebackarcherybg.com * на конната школа „Вража глава”.

Избор на обекта на изследване. Уточнение.

Страницата, която ще бъде разглеждана и анализирана, е избрана като единствената представена в под-категория „Езда”, категория „В движение” на страницата на безплатния културен гайд Програмата – www.programata.bg . В тази под-категория са включени и два ездови клуба, но само конната школа „Вража глава” има посочена електронна страница, в която се представя.

Структура на страницата.

Структурата на страницата е представена графично във Фигура 1.

Фигура 1

След „начало”, където е първоначалното представяне, на страницата могат да бъдат избрани шест категории, като в някои от тях има под-категории. Това са: „за школата” (с под-категория „правила”), „мястото” (с под-категории „конете” и „йургата”), „други възможности” (с под-категория „цени”), „Лайош Кошай” (с под-категория „НАWA”), „контакти” и „галерия”. В това изследване се ограничавам до анализ на текста, като така игнорирам представянето чрез снимков материал и чрез визията на страницата. По тази причина отпада и категорията „галерия”. Не изследвам също така и категорията „контакти”, която представлява карта, на която е указана позицията на школата спрямо София и отсъства текст освен посочените телефони и e-mail за връзка. Не изследвам и под-категориите „НАWA” и

* последно посещение на страницата – 03.02.2009г.

„правила”. „НАВА” включва списък с лица за контакт, адреси, e-mail адреси и електронни страници на школите, членове на световната асоциация по конна стрелба с лък (НАВА). В „правила” е представен правилника на асоциацията и не го разглеждам, доколкото се отнася до световната асоциация, а не само до школата „Вража глава”, освен това носи специфични белези на правилник. Под-категориите „НАВА” и „правила” могат да бъдат мислени като елемент от представянето, доколкото индикират връзката със световната организация (застъпена и в някои от останалите категории), но тази роля за представянето влияе чрез тяхното присъствие на страницата, а не чрез самия текст.

Анализ на текста – етапи

Анализът на текста в останалите категории и под-категории протича на няколко етапа, като всеки етап обуславя следващия. Доколкото целта е да се разгледа начина на представяне в рамките на страницата, първата стъпка е да се потърсят структурите на противопоставяне в текста.

I етап – структури на противопоставяне

В този етап се търсят онези моменти, предмети, събития, неща в текста, с които говорещият (т.е. представящите се през страницата) се идентифицира, както и нещата, от които се отграничава.

В текста бяха открити малък брой структури на разграничаване, затова само те са отбелязани в Приложение „Кодиране”. Така откриваме една първа характеристика на представянето – то се прави най-вече чрез идентифициране с определени неща, а не чрез описване на нещата, от които се разграничават. Т.е. тук говорим за представяне чрез описване на себе си, а не чрез представяне на противоположни виждания и гледни точки и представяне на себе си през разликата с тях и тяхното отричане.

Следва и конкретно представяне на нещата, спрямо които групата се отграничава (по реда на поява в текста, като се приема, че текста върви по позициите на категориите от ляво на дясно, като всяка категория съдържа и текста

на своите под-категории, вървящи отгоре надолу. Този ред се приема във всички етапи на анализа).

„днешния модерен и технологичен свят”

„размисли”

„достатъчно отдалечена от София” (различаване спрямо София)

„повърхностни, всекидневни занимания”

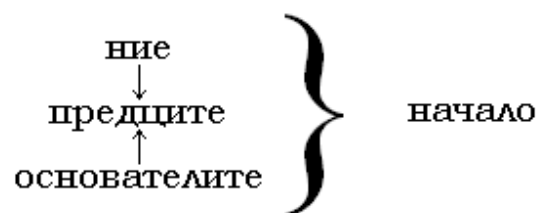
„егоистично” живеене

„разумното и сигурното”

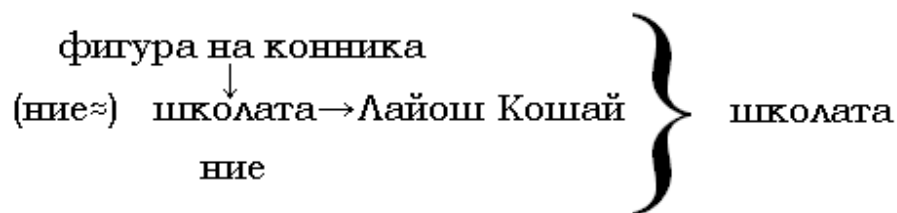
Контекстът на тези разграничавания може да бъде видян в Приложение „Кодиране”, което спомага за тяхното разбиране.

II етап – представянията

На този етап се разглеждат представянията в рамките на отделните категории и под-категории. Следи се най-вече представящия се субект (през подлога на изреченията) и асоциациите на този субект с други, чрез връзките, с които представя и себе си. В схемата са представени субектите по категории и обвързаността между тях в рамките на самите категории. Най-вляво е посочена под-категорията, най-вдясно категорията, а в средата са посочени самите представяния.

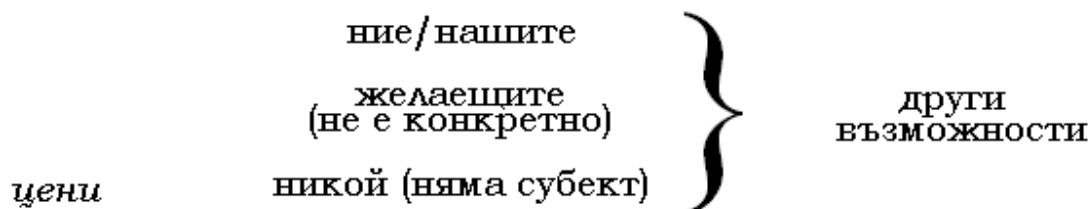
В категория „начало” представянето е през образа на „ние” (като наследници на предците „ни”), предците, основателите на школата (както основателят на конната школа „Вража глава” за България, така и основателят на първата такава школа, спрямо която „Вража глава” е дъщерна) като възраждащи традициите на предците.

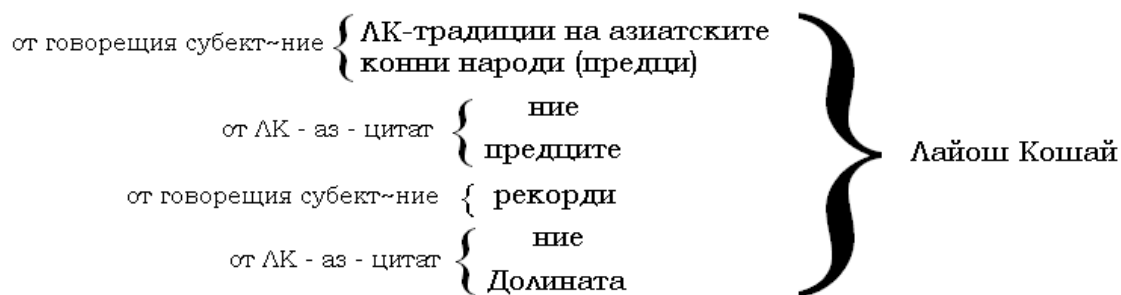
В категория „школата” представянето е през фигурата на конника (представящ действието в школата), обучението в школата, обвързана с практики, възродени от основателят Лайош Кошай и чрез образа на „ние” и „нашите” виждания за обучението. В случая приемам, че школата е равносилна на представящият се субект – „ние”.

В категория „мястото” представянето е през описание на мястото, което е разгледано като наше; през описанието на конете, които също са мислени като наши; през представянето на юртата като обвързана с предците (нашите).

В категория „други възможности” представящите се субекти говорят през „ние”, „наши”; представянето е и през желаещите да посетят школата, но те са неконкретизирани и не са описани, единственото, което ги описва, е, че искат да посетят „нас”. В под-категорията „цени” липсва говорещ субект, има само изреждане на предлаганите услуги и тяхната цена.

В категория „Лайош Кошай” представянето е през два субекта на говорене – представящите се, говорещите, които могат да се обобщят като „*ние*” и чрез цитиране думите на Лайош Кошай, които са в аз-форма. Представянето върви през образите на предците, Лайош Кошай като възродител на техните традиции, говорене през *ние*, представяне на рекордите, представяне на Долината на Лайош Кошай.

На този етап приемам, че представянето на Лайош Кошай може да се счита за обвързано с представянето на „*ние*”, доколкото още в категория „начало”, която следва да представя най-ясно говорещия субект, се заявява идентифициране с него и неговите цели, представи, виждания, дейност и доколкото тяхната (на представящите се) школа се мисли като школа на последователите на Лайош Кошай.

На този етап се открояват две основни линии на представяне – чрез говорене през „*ние*”-субект и през говорене за предците (които са „*наши*”). Т.к. всички тези „*ние*”-форми, през които се говори, не са изцяло хомогенни, се налага следващ етап, в който те да бъдат разгледани и типологизирани.

Етап III – разделяне на „*ние*”-тата

На този етап всички „*ние*”-форми се разглеждат, като в „*ние*” включвам и говоренето на Лайош Кошай за себе си, т.к. говорещите заявяват пълно идентифициране с него през представянето му, както беше уточнено на предишния етап.

Тук се разпознават 4 субекта, стоящи зад определянето като „*ние*”, „*наш*”, „*наши*”, „*ни*”. Говори се за:

- *ние* – наследници на азиатските конни народи
- *ние* – българите, наследници на конен народ
- *ние* - школата, участващите в групата, ние от „Вража глава”
- *ние* – хората, говорене по принцип, за човечеството изобщо

Това разделение може да се види в Приложение „Кодиране”. Уточнявам, че говоренето през *ние*-наследниците на азиатските конни народи, е трудно отделимо от говоренето за *ние*-българите наследници. Наличието на такова разделение се открива единствено при представянето на Лайош Кошай като наследник на „своя народ”, но иначе се наблюдава и обща идентификация на наследниците на конните народи като цяло. Затова и тези две подразделения на „ние” не са представени като отделни в Приложение „Кодиране”.

Четири *ние*-форми не са различни субекти, а различни представяния на една и съща група. В този смисъл те („*ние*”-тата) не си противоречат и противопоставят. Групата принадлежи на всички тези групирания, означени с „*ние*”. Това са различни идентификации на представящите се през страницата. В следващия етап ще бъдат описани нещата, с които „*ние*” се обвързва в текста.

Преди това обаче следва да се отбележи, че представянето на постиженията в категория „Лайош Кошай”, както и под-категорията „*цени*”, контрастират спрямо останалите и там не се забелязват описаните моменти на самопредставяне. Това може да се обясни с разбирането на спецификите на тези категории. В случая с описанието на постиженията на Лайош Кошай става въпрос за състезание, за реално съревнование между стрелците, което трудно би могло да се опише чрез думи за свързване. Въпреки обяснението на Кошай, че резултатите не са цел на действието, описанието на рекордите не може да се впише в общото представяне на групата, доколкото съревнованието противоречи на описаната хармония. Що се отнася до под-категорията „*цени*” към „други възможности”, там се наблюдава навлизането на пазарната логика и отварянето на групата към външни хора, при което говоренето през свързаност и хармония е проблематично. Двете категории описват отношенията с другите, непринадлежащи на групата, и в рамките на тези отношения важи различна логика от тази на отношенията вътре в групата. За това и

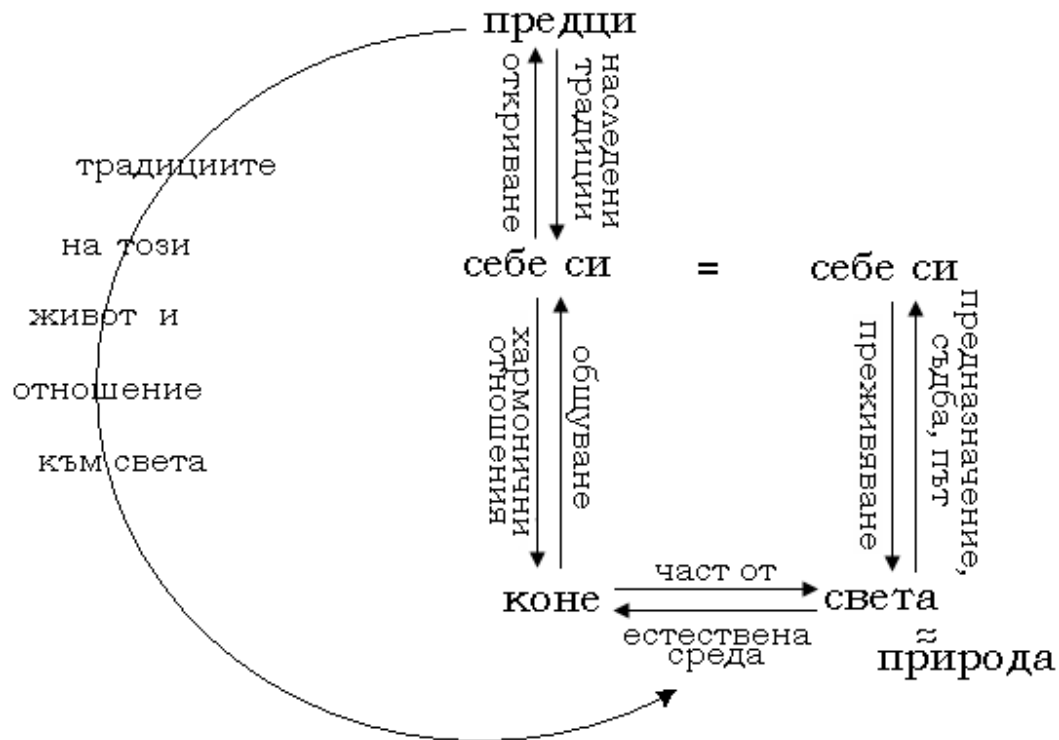
в тези две категории има по-малко белези на самопредставяне. От друга страна, възможно е разгледаните представяния през „ние” и т.н. да не описват изчерпателно представянето на групата, която да се идентифицира (освен чрез хармония и синхрон) и чрез своите постижения, конкуренцията между състезателите и т.н.

Етап IV – свързвания

След като са открити аспектите на идентификация на „ние”, следва да се видят нещата, с които „ние” се свързва. На този етап се отделят всички думи, означаващи свързване, обвързаност, връзка, и се типологизират обвързванията на субекта. В Приложение „Връзки” са представени думите на свързване и нещата, които те обвързват. (Виж Приложение „Връзки”)

Резултат от този етап е открояването на четири момента на обвързване на субекта/аз-а – със себе си, с предците, със света, с конете. Тези свързвания не са отделни едно от друго, а формират мрежа от обвързаности, разкриваща визията на представящата се група. На схемата (на Фигура 2) е представено отношението между всеки един от моментите на обвързване с всички останали, като е посочен характера на това отношение.

Фигура 2

Следва да се отбележи, че всички обвързвания са реципрочни, а не едностранни. Субектът (представен като „себе си” на схемата) е наследник на традицията на предците, но и открива себе си чрез тях. Обвързан е със света през идеята за преживяването, но в света се съдържа неговата съдба, предопределение. Конят се мисли като част от света, от природата, но природата се явява негова естествена среда. Отношението между ездача и коня се мисли като отношение на партньорство, което е взаимно. Предците са обвързани с коня и света, доколкото именно тяхното наследство и традиции предполагат този начин на живот, който участващите в школата практикуват.

Опит за поставяне в контекст – дебатът за природата

В рамките на този опит ще се опитам да поставя разгледаните до момента позиции на членовете на „Вража глава”, представени на страницата www.horsebackarcherybg.com, в по-широкия контекст на разбиранията за природата и мястото на човека в нея. Във въведението към книгата си „*Разбирането на природата – История на научното мислене*” Карен Глой разглежда дискусиата за отношението между човек и природа, която счита за актуална. *„Централна роля в съвременната дискусия играе едно основно противопоставяне в схващанията за природата и съответно във взаимодействието с природата: между органично-екологичния и математико-природонаучно-техническият, респ. технологическият възглед за природата. Несъмнено съществува разлика между това дали разбираме природата органологично, евентуално дори зооморфично, или антропоморфично като жив организъм, а себе си като нейна интегративна част, включена в живите отношения и взаимодействия и предполагаща следователно щадящ, партньорски контакт с природата, който се мисли по аналогия с междучовешките отношения, или – съобразно природно-научно-техническото разбиране – дали природата ни противостои като обект на един описващ, анализиращ и разчленяващ субект, който си създава рационални проекти и конструктивни планове за природата, налага ги върху нея и признава за научен обект само онова, което съответства на тези проекти.”* [Глой 2004: 10]

Карен Глой разглежда и реакциите на създадалата се ситуация на противопоставяне на две визии за природата. От една страна тя поставя следващите „деви за на продължаване”. Те приемат, че научно-техническият процес трудно би могъл да бъде спрял или това би имало твърде тежки последствия, и съответно застъпват възгледа, че трябва да се продължи на всяка цена и всичко, което може да се постигне, е позволено. На противоположната позиция са следващите „деви за отказ”. Те не желаят да се приспособят към създадените се обстоятелства и търсят алтернативни концепции. *„Отхвърляйки възприеманото като бремене наследство, те се обръщат към един първичен начин на живот, който нерядко свършва с доброволно избрана примитивност, ново варварство и анархия.”* [Глой 2004: 15]

Съществува и трета, средна позиция между двете, която се заема от *„повечето от съвременните критично мислещи граждани, които не желаят да се лишат от*

удобствата на модерната техника и индустрия,... но не са готови да игнорират вредите за тялото и душата, които възникват като следствие от природонаучно-техническото житейско поведение; стремежът им е по-скоро да ги държат в граници и по възможност да ги предотвратяват или компенсират” [Глой 2004 15-16]. Според Глой обаче тази позиция съчетава крайно противоположни неща и е практически обречена на провал.

Карен Глой се позовава на тезата на съвременната лингвистична философия, че *„всеки кръг от представи, който може да бъде езиково артикулиран, е свързан с определена ценностна система. Този кръг съдържа подбуди за определени действия, а, от друга страна, издига прегради пред някои начини на поведение ... Накратко, всеки кръг от представи и понятия съдържа информация за свързаните с него ценности, обратно, всеки начин на поведение и поведенски модел дава информация за стоящите зад него схеми.”* [Глой 2004: 18] На тази основа тя твърди, че зад споменатите две крайни позиции стоят различни представи за природата, предполагащи определени ценности и предписание на поведение.

„Зад позицията, която изразява менталността на отказа, ... прозира един образ за природата, който я проектира като органично цяло, като жив организъм ... Всичко е свързано с всичко; интерактивни процеси проникват цялото ... Природата [се разглежда] като екологична система, в която всяко отделно звено от екологичната общност заема определена ниша и поддържа динамични отношения със своето обкръжение. Природата е интегративното единство на всички части, структури и функции.

Тази представа определя и отношението човек-природа. Човек разбира себе си като елемент на природата, той е интегриран в нейните процеси, но не той ги управлява, а те го управляват. От това следва етическото задължение да се впише в общата структура, да не я нарушава, още по-малко разрушава, а да открива и развива латентните ѝ интенции. Така погледнат, човекът е ангажиран с опазване и грижа за природата, с нейното съхранение и растеж. Неговото отношение към природата е партньорско по аналогия с междуличностните отношения ... Неговото отношение към природата се определя като

симпатетично, т.е. съчувствено, съзвучно, състрадателно и съучастническо” [Глой 2004: 19].

Що се отнася до научно-техническото разбиране, при него *„природата не се явява като живо органично единство и цялост и човекът като част от цялото, а се противопоставя на човека като нещо друго, чуждо, различно въз основа на едно разделяне на субекта и обекта*” [Глой 2004: 20] От тук и позицията на човека като конструиращ и деконструиращ, опериращ свободно и без ограничения стоящите като външни спрямо него природни обекти.

Поставено в този контекст, позицията на групата, представяща се през електронната страница, може да се мисли като сходна с тази на следващите *„девиза на отказа*” и като част или следствие на този дебат за възприемането на природата. Описаните на първия етап на разглеждане структури на разграничаване (от *„днешния модерен и технологичен свят”, „от разумното и сигурното”* и т.н.) са сходни с позициите на научно-техническото разбиране на природата. Що се отнася до описаната от Карен Глой позиция на отказ, представеното в рамките на страницата отношение към света е сходно, макар да не достига до такива крайни решения. Показано е именно това разбиране за природата като нещо, което трябва да се преживява, запазва и следва; акцентът и при тях пада върху хармонията и естествените партньорски отношения.

Опит за поставяне в контекст – въобразени общности

В рамките на този опит ще разгледам представянето на участващите в конната школа *„Вража глава*” като представяне на принадлежност към определени общности. За целта се позовавам на разбирането на Бенедикт Андерсън за нация и общност, описано във *„Въобразените общности – Размишления върху произхода и разпространението на национализма*”.

„Аз предлагам следното определение на нация в антропологически дух: нацията е въобразена политическа общност – въобразена и като наследствено ограничена, и като суверенна.

Нацията е въобразена, защото, макар членовете дори и на най-малката нация никога не познават повечето от своите съ-членове, да не се срещат с тях

или дори да не чуват за тях, във всеки един е жива представата за тяхната общностност. ... С известна ярост, Гелнер говори за същата особеност, когато постановява, че „Национализмът не е пробуждане на самосъзнанието на една нация. Той *измисля*^{*} нация, там където я няма.” Недостатъкът на тази формулировка е в това, че в желанието си да разкрие [как] национализмът чрез измама са опитва да представи себе си за нещо друго, Гелнер отнася „измисляне” към „фалшификация” и „измама”, вместо към „въобразяване” и „създаване”. По този начин, той предпоставя съществуването на „истински” общности, с което е полезно нациите да бъдат сравнявани. Всъщност всички общности, по-големи от първобитните селища (а може би дори и те), са въобразени. Общностите трябва да бъдат разграничавани не според тяхната измамност/истинност, а според начина, по който те се въобразяват като общности” [Андерсън 1998: 22]

Андерсън коментира и характеристиките на нацията като ограничена, суверенна, като общност. „Нацията се въобразява като ограничена, защото дори и най-голямата нация, обединяваща милиони човешки същества, има определени, макар и еластични граници, отвъд които са разположени други нации. Нито една нация не се въобразява като съвпадаща с човечеството ... И накрая, нацията се въобразява като общност, защото независимо от неравенството и експлоатацията, които могат да преобладават във всяка от тях, нацията винаги е мислена като силно, хоризонтално другарство.” [Андерсън 1998: 2?]

Въз основа на тези позиции на Андерсън може да се говори за два типа общности. Едните, подобно на нацията, се характеризират с това, че са от голяма група от хора, всеки от които може и да нямат директен и „реален” контакт с всички останали, но има представата за общностност. Това са въобразени общности. Другите са малки, обозрими за участващия в тях; членовете им общуват „реално” помежду си. Тези общности ще наричам „реални”.

Използвайки това разделение на общностите ще разгледам „ние”-представянията на членовете на конна школа „Вража глава”. Важно е да се отбележи, че тук описвам идентификацията на членовете на групата само в рамките на описаното в електронната страница. Представянията през „ние”-членовете-на-

* курсивът е на Бенедикт Андерсън

групата може да се мисли като представяне на такава една реална, не въобразена общност, доколкото допускането е, че това е малка група от хора, които общуват помежду си (като конкретни други), знаят кои са, могат да изброят участващите в школата. От друга страна, в представянето си тази група се полага като част от една по-голяма общност – тази на наследниците. В Етап III от анализа беше показано, че тази общност се мисли от една страна като общност на наследниците на азиатските конни народи (като цяло), а от друга – като общност на българите, следващи традициите на своя (конен) народ. Ако трябва да се дискутират позициите на тези въобразени общности спрямо нацията, те биха могли да бъдат разглеждани като паралелни или като периферни. Бенедикт Андерсън описва механизмите, през които идеята за нация се създава и възпроизвежда. Дискутираните тук общностни идентификации не са пряко следствие от работата на тези механизми, но и не противоречат на официалния български национален разказ за историята и миналото. В този контекст представянето през „ние“-хората, обхващащо на практика цялото човечество, представлява представяне на огромна по обхвата си въобразена общност, чието определяне поради това е бедно на съдържание.

Обобщение

В представянето си в електронната страница конна школа „Вража глава“ представя себе си през описване на отношението към предците и природата. В този смисъл може да се говори за преплитане на две разбираня за природа – външна и вътрешна. Под външна природа визирам описаното отношение с конете, естествената среда, преживяването и т.н. В израза вътрешна природа включвам описаните идеи за съдба и предназначение (индивидуална), както и наследствената принадлежност към българите като конен народ и към азиатските конни народи като цяло (колективна).

Цитирана и използвана литература:

Бенедикт Андерсън – *Въобразените общности - Размишления върху произхода и разпространението на национализма* . ик. ”Критика и хуманизъм” 1998г, София
цит. Gellner, Ernest “*Qu’est-ce qu’une nation?*” In *Oeuvres Complètes* Paris: Ca-
Imann-Lévi 1947-61. vol I pp. 887-906

Карен Глой – *Разбирането на природата, I том - История на научното мислене – въведение*. ик. „ЛИК” 2004г.

Sam Binkley - *Governmentality and Lifestyle Studies*. *Sociology Compass* 1/1 (2007):
111–126. 2007 Blackwell Publishing Ltd.

Featherstone, Mike 1987. ‘*Lifestyle and Consumer Culture*’ *Theory, Culture and Society*
4: 54 –70.

Elizabeth Shove and Alan Warde, ‘*Inconspicuous consumption: the sociology of consumption and the environment*’, published by the Department of Sociology, Lancaster University, Lancaster LA1 4YN, UK, at

<http://www.comp.lancs.ac.uk/sociology/papers/Shove-Warde-Inconspicuous-Consumption.pdf>

Warde A (1994) ‘*Consumption, identity-formation and uncertainty*’, *Sociology*, 28(4),
877-898.

Приложение „Кодиране”

В това приложение са показани заложените в различните етапи на анализа кодирания на текста от електронната страница на конната школа „Вража глава”.

Легенда:

дума – структура на разграничаване

дума – ние-конструкция

дума – предците

дума – ние-наследници (както на българските, така и на степните ездачи от Азия по принцип)

дума – ние-хората; принципно говорене

дума – ние-школата; участващите във „Вража глава”

Начало

Някога дедите ни са били горди и безстрашни воители. Пристигайки в Европа на коне, през безкрайните степи на Азия, те са всявали страх и респект със своите изключителни умения да яздят и да стрелят с лък.

За съжаление в днешния модерен и технологичен свят, тези умения останаха за дълго скрити от нас.

В конната стрелба с лък ние намираме начин да преоткрием себе си и да се докоснем до духа на нашите предци. Лъкът не е просто средство за стрелба, а за нас е ключ към нашето физическо и психическо усъвършенстване. Връзката с него

е връзка с вътрешното **ни** АЗ. Контактът с коня обогатява **нашия** живот и отваря една врата към по-богато познание и преживяване на света.

Всеки, който има желание да открие всичко това и да стъпи на Пътя на коня и Лъка е добре дошъл да се присъедини към **нас**.

Казвам **се** Владимир Мустакерски и съм основател на Българската Школа по конна стрелба с лък "Вражда глава".

Член **съм** на групата на Лайош Кашай - възродил и утвърдил **древните традиции** и изкуството на конната стрелба.

Като **негов** ученик, последовател и официален представител за България, работя за утвърждаването на Школа по конна стрелба с лък и възраждането на **нашите** изгубени във времето **традиции**.

За школата

Опитайте да си представите галопиращ с 40км./ч. кон, чийто ездач стреля с лък и улучва целите. Конникът трябва съвършено да контролира тялото си, да е в синхрон с коня и себе си. Долната част на тялото му следва движенията на коня, горната се концентрира върху целта, а ръцете с добре отработени, механични движения пускат стрелите една след друга. При тази скорост няма време за **размисли** и прицелване, съществува само настояще, което той изживява. Мощта на движещия се кон се съчетава с вътрешното спокойствие и концентрация на стрелеца и това изразява пълна хармония между Човек и Кон, Движение и Покой.

Обучението в Школата се базира основно на практиките на Майстора на конната стрелба с лък Лайош Кашай. То преминава през различни етапи на усъвършенстване.

Подготовката на конните стрелци е много разнообразна. **Ние** приемаме, че в основата на всичко е работата "от земя". Принципът е "ако нещо не е правилно на земята, не е правилно и на седлото". Комплекс от задачи трябва да бъде трениран и подобряван, за да може ездачът сигурно да стреля от гърба на препускащия кон. Заниманията "от земя" имат много форми, но винаги работят за изграждането на чувство за синхрон, баланс и ритъм. Преди да започне да стреля от коня, стрелеца трябва да може да борави с лъка "от земя".

Ездата и взаимоотношението с коня са другата част от обучението в школата. За да подобрим **нашите** ездови умения **ние** яздим предимно без седла, което отново води за изграждане на чувство за синхрон, баланс и ритъм. Целта е горната половина от тялото на ездача да бъде независима от долната, която трябва перфектно да следва движенията на коня.

Правила /

Мястото

Местонахождението на Школата по конна стрелба с лък "Вражда глава" е старателно подбрано, съобразено с нуждата от пространство, позитивна енергия и свобода. [Достатъчно отдалечена от София](#) (38км.), тя е разположена в подножието на планината Чепън. Върху площ от 80 дка. край село Лопушня, общ. Годеч, са изградени тренировъчните площадки за езда и стрелба с лък, както и юртите **ни**.

Мястото има достатъчно пространство и естествена среда за щастлив живот на **нашите** коне.

Конете

Повечето от конете са родени при нас. Всички те са отглеждани в естествена среда, с уважение към потребностите и социалния им живот в стадото.

Конете ни пасат на територия от 200дка. В горещото време си почиват в сенките на гората, когато са жадни пият вода от извори, а през зимата се прибират в конюшната само през нощта. Живеейки по този начин в хармонична среда те развиват потенциала си и отношенията им с хората са основани на взаимно доверие, спокойствие и партньорство. Работим с тях на принципа на естествените взаимоотношения "Natural Horsemanship". Това от своя страна е основа за тяхното използване не само за конна стрелба с лък, но и за походи и туристически преходи.

Юртата

Духът на Школата по конна стрелба с лък „Вражда глава” е свързан с почитане и развиване на древните традиции.

Важен символ, свързан с начина на живот на предците ни е кръгът. Кръгъл е светът около нас, Слънцето, Земята, Луната. Кръг е тяхното движение, както и житейския ни кръговрат. Затова и юртата, като израз на този символ е важна част от обучението и живота в Школата. Това е място за среща след тренировки, за обсъждания и почивка. Това е и място, където човек може да е в спокоен диалог със себе си, част от кръга и светлината на огъня.

Други възможности

Нашите гости могат:

- Да се обучават в конна езда
- Да участвуват в конни преходи
- Да яздят в планината
- Да се обучават и практикуват стрелба с лък както от земя, така и от кон
- Да спрат за почивка в някоя от нашите юрти
- Да се обучават на естествените отношения с конете (Natural Horsemanship)

Школата **ни** предлага и възможности за:

- Ношувки в автентични монголски юрти с възможност за пълен пансион
- Провеждане на тийм билдинг (Team building)
- Фирмени срещи и обучения
- Живот и общуване сред природата
- Разходки и любителски риболов

Специални намаления за абонамент и корпоративни клиенти

Всяка трета събота от месеца е Отворен ден, в който можете да дойдете и видите **нашите** тренировки. Заниманията започват в 10.00 часа. Програмата включва упражнения за стрелба с лък, тренировка с коне и накрая демонстрация на конна стрелба. Желаещите могат да поездят, стрелят с лък и да спрат за почивка сред природата или в някоя от юртите **ни**.

Лайош Кашай

Днес в „Долината на конете” в Капошмеро, южна Унгария, **културата на степните ездачи** оживява чрез Майсторът Лайош Кашай - съвременен воин и философ.

Той е открил и основал не само училище за стрелба с лък, но и е пресъздал **древните традиции и култура на неговия народ**, отдавайки за това целия си живот.

След поредица от проучвания и изследвания, той реконструира легендарния рефлексен лък на азиатските конни народи, запазвайки неговата традиционна форма, но използвайки съвременни материали.

Лайош Кашай:

„Роден съм на 16.09.1960г.в Капошвар-Унгария. Бях на шест години, когато направих първия си лък от огънат върбов клон. Човек не винаги може да види какви реки и планини има по неговия жизнен път. Понякога по-късно, когато погледне назад е възможно да свърже този път и да осъзнае своята съдба. Аз мисля, че ние сме родени на света не като празни листове, но в болшинството от случаите оригиналните предназначения на нашите души са забравени от повърхностни, всекидневни занимания. Само тези, които са способни да живеят неегоистично, да живеят отвъд разумното и сигурното, обикновено са способни да открият душата. Така аз станах майстор на лъкове. Лъкът беше една нишка от коприна, тънка като косъм, която събирах и следвах към света на моите прадеди. В моето съзнание конете безкрайно галопираха в степите, стрелите свистяха и снежнобелите юрти искряха на слънчевата светлина. Моят вътрешен свят беше разкрит. Аз разбрах предназначението, за което съм роден и смисъла на моя живот. Прав и непрекъснат, пътят водеше към създаването на конната стрелба с лък.”

След два Световни рекорда по 12часова конна стрелба с лък, г-н Кашай успешно завоюва и трети, като 24часа той язди и стреля с лък. Повече от двадесет години усилената работа и опит са натрупани в тези 24часа.

„В първия Световен рекорд през 1998г.в продължение на 12ч. аз събрах 4238,18 точки от 286 галопа, изстрелвайки повече от 1000стрели.

Вторият мой Световен рекорд през 2002г. В продължение на 12ч. натрупах 7126,05 точки от 323 галопа с почти 3000 изстрела.

Третият си световен рекорд през 2006г.за 24 часа аз събрах 15596,43 точки от 661 галопа и 5412 изстрела.

Това, което ме мотивира да направя тези три рекорда е,

че аз исках да проникна дълбоко в скритите тъгълчета на **моя** вътрешен свят и в същото време да узная възможно повече за конната стрелба с лък. Регистрацията Световен рекорд беше само продукт на случая, а не основна цел. Качеството на преживяването е определено от рамката на **нашето** съзнание, болката е нетърпима, но когато **нашите** цели са в хармония с **нашите** способности, страданието не е продължително. Съвкупността от тялото, духа и душата, обуславя хармония в **нашия** живот и **ни** дава подкрепа в него.”

В **целия** свят Долина пристигат хора от цял свят, за да се обучават на конна стрелба с лък. Резултатът от това е развиване на все повече школи, не само в Унгария, но и в целия свят.

Дъщерни школи обучават нарастващ брой конни стрелци в Германия, Австрия, САЩ, Канада, Словакия, Гърция, Нова Зеландия, Норвегия и т.н.

Приложение „Връзки”

В това приложение са описани стъпките от Етап IV, като в ляво са изведени думите, които в най-общ смисъл бележат връзка, обвързаност, а в дясно – нещата, които тези думи свързват, с какво е обвързването. В средата е посочена категорията.

дума за връзка:

(с) какво се обвързва:

начало

преоткривам	себе си
докосвам се до	предците
ключ (към усъвършенстване)	усъвършенстване (себе си)
връзка	с духа на предците; с вътрешното Аз
отваря врата (познание)	света
откривам	групата
стъпвам на пътя на/присъединяване	групата
възраждам	древните традиции
утвърждавам	древните традиции
утвърждавам	древните традиции
възраждам	древните традиции

за школата (преживяване)

синхрон	с коня, със себе си
следва	човек - кон
съчетава	коня; вътрешно спокойствие (себе си)
хармония	човек - кон
изграждам	себе си
синхрон, баланс, ритъм	себе си
взаимоотношението	човек – кон
синхрон, баланс, ритъм	човек – кон
(перфектно да) следва	човек – кон
без седло	човек – кон

мястото (включително конете, юртата)

естествена среда *	кон – природа (свят)
хармонична среда (потенциал)	кон – свят
доверие, спокойствие, партньорство	човек – кон
естествени взаимоотношения	човек – кон
почитане, развитие	предци
кръга (сходство във формата)	предците; света
среща, обсъждане	групата
спокоен диалог със себе си	себе си
част от кръга	света

Лайош Кошай

основал, пресъздал	предците
реконструирам, запазвам	предците
откривам (душата)	себе си
вътрешен свят/предназначение	себе си
път	себе си, света
да проникна в ъгълчетата на	себе си
вътрешния свят	
хармония (цел-способности)	себе си, света
съвкупност (тяло-дух-душа)	себе си
хармония (в живота)	себе си, света
развиване (школи)	
предците, школата	

* обвързването между коня и света върви не през думи на свързаност, а чрез описание на действия, показващи връзката на конете със средата, с природата. Описва се наличието на необходимите им пространство, позитивна енергия и свобода. Те са родени там, водят социален живот в стадото, пият от извори, почиват под сенки в гората, не се прибират в конюшня през деня; яздени са без седло.